

Sygn. akt III AUz 73/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Białecka (spr.)

Sędziowie: SSA Anna Polak

SSA Beata Górską

po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 2016 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek zażalenia organu rentowego

na postanowienie Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 września 2015 r., sygn. akt VI U 915/13

p o s t a n a w i a :

- 1. uchylić zaskarżone postanowienie,***
- 2. odstąpić od obciążania ubezpieczonego A. K. kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu zażaleniowym.***

SSA Anna Polak SSA Barbara Białecka SSA Beata Górską

Sygn. akt III AUz 73/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 9 września 2015 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie z odwołania ubezpieczonego A. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 7 maja 2013 r. odmawiającej ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy uchylił zaskarżoną decyzję, przekazał sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu i umorzył postępowanie.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

Ubezpieczony A. K. złożył wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w dniu 15 marca 2013 r. Ostatnio podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia w Zakładach (...) S.A. w G. do 22 marca 2013 r. Ubezpieczony udowodnił łącznie okres ubezpieczenia w wymiarze 37 lat, 6 miesięcy i 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Ubezpieczony cierpi na schorzenia narządu ruchu w postaci przebytego w 2012 r. złamania wielofragmentowego miednicy i kłykcia bocznego piszczeli lewej leczonego operacyjnie oraz przebyte złamanie wieloodłamowe nasady bliższej kości piszczelowej lewej leczone operacyjnie w maju 2014 r. Złamania przebyte w 2012 r. są wygojone i nie ograniczają funkcji narządu ruchu w stopniu uniemożliwiającym wykonywanie zatrudnienia. W dniach od 10 maja do 28 maja 2014 r. ubezpieczony przebywał w szpitalu na oddziale urazowo ortopedycznym z uwagi na ponowne złamanie. Ubezpieczony doznał złamania przynasady bliższej piszczeli i bliższego końca strzałki podudzia lewego. Ubezpieczony był leczony operacyjnie. Złamanie dotyczyło tej samej kości, która uległa złamaniu w styczniu 2012 roku, ale dotyczyło innej części tej kości. Ubezpieczony od maja 2014 r. do 31 marca 2015 r. był niezdolny do pracy w stopniu całkowitym. Niezdolność spowodowana była aktualnym w dacie badania przez biegłych stanem zdrowia, dysfunkcją lewej kończyny dolnej po przebyłym wieloodłamowym złamaniu nasady bliższej kości piszczelowej lewej leczonym operacyjnie w maju 2014 r. Na datę wydania zaskarżonej decyzji ubezpieczony był zdolny do pracy.

Od dnia 01.09.2014 roku ubezpieczony pobiera rentę z tytułu niezdolności do pracy przyznaną decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. do dnia 31.08.2015 roku.

Mając na względzie treść art. 477¹⁴ § 4 k.p.c. Sąd Okręgowy zaznaczył, że w sprawie o świadczenie z ubezpieczeń społecznych, do którego prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji, a podstawę do wydania decyzji stanowi orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub orzeczenie komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i odwołanie od decyzji opiera się wyłącznie na zarzutach dotyczących tego orzeczenia, sąd nie orzeka co do istoty sprawy na podstawie nowych okoliczności dotyczących stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji, które powstały po dniu złożenia odwołania od tej decyzji. W tym przypadku sąd uchyla decyzję, przekazuje sprawę do rozpoznania organowi rentowemu i umarza postępowanie.

Dodatkowo Sąd I instancji podkreślił, że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, w postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, które ma charakter odwoławczy i kontrolny, postępowanie dowodowe ogranicza się do sprawdzenia zgodności z prawem decyzji wydanej przez organ rentowy. Badanie takie jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydania decyzji, a więc w chwili ustalania prawa do świadczenia przez organ rentowy. W postępowaniu odwoławczym w sprawach o stwierdzenie niezdolności do pracy sąd weryfikuje ustalenia dokonane przez ten organ na podstawie opinii biegłych, która nie zastępuje orzeczenia lekarskiego wydanego w postępowaniu rentowym, lecz poddaje je ocenie. Sąd może zmienić lub uchylić decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych tylko wówczas, gdy jest wadliwa, nie może natomiast zastępować organu kompetentnego do jej wydania i we własnym zakresie ustalać prawa do świadczenia. Stosowanie art. 316 § 1 k.p.c. w sprawach, w których zgłoszono odwołanie od decyzji organu rentowego w sprawie świadczenia, do którego prawo uzależnione jest od stwierdzenia niezdolności do pracy, ma charakter szczególny. Ograniczone jest powoływanie się na nowości w zakresie ocen lekarskich pojawiających się dopiero w postępowaniu sądowym. W ocenie Sądu Okręgowego w sprawie nastąpiła nowa okoliczność w rozumieniu powyższego przepisu, czyli nowe zachorowanie powstałe po dniu złożenia odwołania, które nie było oceniane przez lekarzy orzeczników ZUS. Nowym zachorowaniem zdaniem Sądu I instancji było ponowne złamanie kości przez ubezpieczonego w maju 2014 r. Z uwagi na brzmienie art. 477¹⁴ § 4 k.p.c., Sąd meriti nie mógł przyznać świadczenia od daty następującej po wydaniu decyzji przez pozwanego, z uwagi na wystąpienie nowych okoliczności.

Na powyższe postanowienie organ rentowy złożył zażalenie, wnosząc o jego uchylenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. W ocenie organu rentowego, w sprawie nie zaistniała nowa okoliczność i Sąd winien był merytorycznie ją rozstrzygnąć. Z opinii biegłych orzekających w sprawie wynika, że ubezpieczony w okresie od 15 marca 2013 r. do 10 maja 2014 r. był zdolny do pracy. Ponowna niezdolność do pracy powstała w maju 2014 r., kiedy to ubezpieczony doznał złamania podudzia lewego. Taki stan rzeczy, zdaniem skarżącego oznacza, że decyzja, która była przedmiotem sporu w sprawie była zasadna. Skarżący podkreślił, że ubezpieczony złożył kolejny wniosek o przyznanie renty w dniu 24 września 2014 r., który został rozpatrzony w ten sposób, że uznano go za osobę częściowo niezdolną do pracy i na mocy decyzji z dnia 19 marca 2015 r. przyznano rentę za okres od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r.

Ubezpieczony nie wniósł odpowiedzi na zażalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie organu rentowego zasługiwało na uwzględnienie.

Art. 477¹⁴ § 4 k.p.c. jest wyjątkiem od zasady, według której sąd pierwszej instancji kontroluje tylko stan rzeczy - faktyczny i prawny - istniejący w chwili wydania decyzji przez organ rentowy. Wyjątek ten przewiduje możliwość uchylecia przez sąd decyzji organu rentowego, przekazania sprawy do rozpoznania i ewentualnego wydania nowej decyzji organowi rentowemu, z jednoczesnym umorzeniem postępowania sądowego. Jest to możliwe wówczas, gdy w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji doszło do ujawnienia się nowych okoliczności dotyczących stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji, które powstały po dniu złożenia odwołania od tej decyzji.

W odniesieniu do powyższego, należy mieć na uwadze, że „nowe okoliczności”, o których mowa w art. 477¹⁴ § 4 k.p.c. to schorzenia istniejące przed wydaniem decyzji, lecz wykazane przez ubezpieczonego dopiero po wniesieniu odwołania do sądu albo ujawnione na podstawie badań lekarskich w trakcie postępowania sądowego i których nie oceniał ani lekarz orzecznik, ani komisja lekarska organu rentowego. Jeśli ujawnią się one w późniejszym czasie należy dopuścić możliwość ponownego przekazania sprawy do etapu postępowania przed organem rentowym po to zasadniczo, aby organy orzecznicze Zakładu Ubezpieczeń Społecznych mogły dokonać ponownej oceny stanu zdrowia odwołującego z ich uwzględnieniem. Tym samym ocena „nowych okoliczności” przez organy orzecznicze Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może doprowadzić do zmiany pierwotnego stanowiska organu rentowego i zakończyć zaistniały w sprawie spór (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 12 grudnia 2013 r. III AUa 460/13).

Słusznie więc podniósł skarżący, że w sprawie niniejszej nie zaszła nowa okoliczność, która uzasadniałaby skorzystanie przez Sąd I instancji z art. 477¹⁴ § 4 k.p.c. Należy bowiem podkreślić, że złamanie podudzia przynasady bliższej piszczeli lewej i bliższego końca strzałki podudzia lewego, które nastąpiło 10 maja 2014 r. nie miało związku z wcześniejszymi złamaniami ubezpieczonego, które zostały wygojone.

Sąd I instancji po przeprowadzeniu dokładnego postępowania dowodowego, mając zebrany materiał wystarczający do rzetelnego rozstrzygnięcia sprawy, winien był wydać merytoryczne orzeczenie. W świetle bowiem opinii biegłych orzekających w sprawie należy mieć na uwadze, że kategorycznie stwierdzili oni, że ubezpieczony w okresie od 15 marca 2013 r. do 10 maja 2014 r. był zdolny do pracy, natomiast niezdolność powstała w maju 2014r. dotyczyła nowego złamania. Należy nadmienić, że z tytułu nowego schorzenia organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do renty a zatem to nowe zdarzenie było, wbrew temu co twierdzi Sąd Okręgowy, przedmiotem oceny organu rentowego.

Zważywszy na powyższe, Sąd Apelacyjny postanowił na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w związku z art. 386 § 1 k.p.c. uchylić zaskarżone postanowienie. O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. mając na uwadze wysokość świadczenia, które pobierał ubezpieczony.

SSA Anna Polak SSA Barbara Białecka SSA Beata Górka